

Sisällysluettelo

OSALJAOS, 23.9.2020 14:00, Pöytäkirja

§ -3 Pöytäkirjan kansilehti (läsnäolijat)	1
§ -1 Pöytäkirjan kansilehti (vakiopykälät)	3
§ 38 Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet 2020-2021	4
Liite: #OmaLahti -osbu-äänestysvaiheen raportti 2020	8
§ 39 Tiedoksi merkittävät asiat	28
§ 40 Muut asiat	29
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus	30

Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto
Pöytäkirja

n:o 6/2020

Aika: 23.09.2020 klo 14.00 – 15.23

Paikka: Kaupunginhallituksen sali/Sähköinen kokous

Läsnä:

Varsinaiset jäsenet:

Sirkku Hildén, puheenjohtaja
Juha Rostedt, varapuheenjohtaja
Aleksi Mäntylä *(
Maria Mäkynen
Marju Markkanen*(
Francis McCarron

Varajäsenet:

Puheenjohtajat:

Hannu Rahkonen
Antti Holopainen

kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
kaupunginvaltuuston II vpj; saapui klo 14.09
asiantuntijaesittelyn aikana

Viranhaltijat:

Mikko Komulainen

hyvinvointijohtaja

Poissa:

Mika Kari
Jarkko Nissinen
Pekka Timonen

kaupunginvaltuuston I vpj
kaupunginvaltuuston III vpj
kaupunginjohtaja

Asiantuntijat:

Päivi Pitkänen
Laura Packalén-Vehko

erityisasiantuntija
projektipäällikkö, asiantuntijaesittely klo 14.00 –
14.36, palvelutorin ajankohtaiskatsaus
osallisuuskoordinaattori, asiantuntija §:n 38
käsittelyn aikana klo 14.36 – 14.52

Tia Mäkinen *(

Pöytäkirjanpitäjä:

Tuula Seljas

valmistelusihteeri

OSALLISUUDEN JA HYVINVOINNIN JAOSTON puolesta:

Sirkku Hildén

Tuula Seljas

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty Lahdessa syyskuun 28. päivänä 2020

Marju Markkanen

Francis McCarron

Pöytäkirja on ollut nähtävillä Lahden kaupungin yleisessä tietoverkossa osoitteessa <http://www.lahti.fi>, syyskuun 29. päivänä 2020; todistaa

Tuula Seljas

valmistelusihteeri

*(Paikalla Teams-etäyhteyden kautta

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin osallisuuden ja hyvinvoinnin jaoston jäsenet Marju Markkanen ja Francis McCarron.

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 38

Toteutettavat osallistuvan budjetoinnin hankkeet 2020-2021

D/1717/00.01.05.02/2019

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen puh. 044 769 8695

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.
Jaosto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Päätösehdotus Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

Jaosto päättää

- että asukasäänestyksen perusteella pohjoiselle alueelle toteutetaan 25 000 eurolla frisbeegolfrata Ahtialaan (23%, N=624, toteuttaja vihertoimi),
- että asukasäänestyksen perusteella itäiselle alueelle toteutetaan 25 000 eurolla seuraavat hankkeet:
 1. Kauppatorin elävöittäminen 6 000 € (29%, N=852, toteuttaja kunnallistekniikka, maankäyttö ja aluehankkeet)
 2. Vartioitu pyöräparkki 3 000 € (26%, N=751, toteuttaja kunnallistekniikka)
 3. Katutaidetta keskustaan 5 000 € (23%, N=678, toteuttaja maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka)
 4. Kukkia keskustaan 5 000 € (21%, N=602, toteuttaja vihertoimi)
 5. Ruoka-avun jakelupiste Nastolan alueelle 6 000 € (14,8%, N=432, toteuttaja osallisuus ja hyvinvointipalvelut, yhteistyökumppanit),
- että asukasäänestyksen perusteella eteläiselle alueelle toteutetaan 25 000 eurolla seuraavat hankkeet:
 1. Porvoonjoen luontopolun kehittäminen 10 000€ (28%, N=741, toteuttaja vihertoimi, ympäristöpalvelut)
 2. Sopenkorven Kesannon kehittäminen 10 000 € (26%, N=686, toteuttaja maankäyttö ja aluehankkeet, kunnallistekniikka)
 3. Wibit-rata maauimalaan 5 000 € (15%, N=405, toteuttaja liikuntapalvelut)
- että asukasäänestyksen perusteella koko kaupunkia koskevista hankkeista toteutetaan 25 000 eurolla kirsikkapuisto (36%, N=1095, toteuttaja vihertoimi)
- että määräraha maksetaan hankkeesta vastaavalle kaupungin yksikölle päätöksen mukaisesti ja sen saatua lainvoiman tai ensi vuonna toteutuksessa olevien hankkeiden osalta tammikuussa

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 38

- vuoden 2021 määrärahoista,
- että toimintamallia jatketaan projektisuunnitelman mukaisesti siten, että syksyllä 2021 käynnistetään arvioinnin ja jatkokehittämisen jälkeen ideoi, kehitä, äänestä -vaiheet.

Jaosto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Kuntalain 5 luku 22 § mukaan kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Kunnanvaltuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista esimerkiksi järjestämällä mahdollisuuksia osallistua kunnan talouden suunnitteluun. Osallistuva budjetointi tarkoittaa, että asukkaat ovat tiivistä mukana suunnittelemassa sekä päättämässä taloutta ja resursseja koskevista asioista.

Osallisuus ja hyvinvointipalveluiden vuoden 2020 talousarvion toiminnallisiin tavoitteisiin oli kirjattu osallistuvan budjetoinnin toimintamallin käynnistäminen. Projektin toteutus on edennyt aikataulussaan. Yhteistä kaupunkia on kehitetty kolmessa eri vaiheessa vuoden 2020 aikana. Vaiheet ovat olleet ideoi, kehitä ja äänestä. Ideointivaiheen teemat olivat ympäristö, yhteisöllisyys ja hyvinvointi sekä liikunta. Kumppanina projektissa on ollut Tampereen Yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun EmPaci Interreg BSR -hanke. Osun toteuttamisen ja koordinoinnin tueksi nimettiin kaupunkiorganisaatiosta neljä osbu-koutsia ja asukkaista 12 vapaaehtoista hankekummiä suuralueille. Osbu-koutsit tukevat oman palvelu- ja vastuualueensa yksiköitä ideoiden käsittelyssä, arvioinnissa ja niiden toteuttamisessa sekä osallistuivat yhteiskehittämiseen.

#OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin vaiheet

Ideointivaihe oli 20.4. - 15.5.2020. Kuka tahansa lahtelainen sai ehdottaa ideaa Lahden kaupungille verkkosivuilla lahti.fi/osbu. Ehdotuksia pystyi esittämään sekä omalle asuinalueelle että koko kaupunkialueelle. Hankeidean tuli liittyä johonkin neljästä teemasta ja kuulua kaupungin toimivaltaan sekä tehtäviin. Kaupunki sai asukkailta 713 hankeideaa, jotka etenivät kustannus- ja toteutusarviointiin vastuuyksiköille ja palvelualueille 20.5. – 18.6.2020.

Kaupungin asiantuntijat arvioivat saapuneet ehdotukset seuraavin kriteerein:

- idean tulee olla lainmukainen

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 38

-
- idea tulee olla kaupungin toimivallassa
 - idea liittyy hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen, ympäristöön tai liikuntaan
 - idean kustannukset suhteessa käytettävissä olevaan määrärahaan alueilla (voi olla osarahoitusta suuremmassa hankkeessa)
 - idea on kaupungin ylläpidettävissä jatkossa; ei edellytä esim. kestävämpiä ylläpitokustannuksia tai pysyvän henkilökunnan palkkaamista
 - idea on epäkaupallinen
 - idea on syrjimätön ja yhdenvertaisuutta edistävä
 - kaupungin toteutettavissa vuosina 2020 - 2021

Yhteiseen kehittämiseen tai suoraan äänestykseen siirtyi 58 hankeideaa eri palvelualueilta.

Yhteiskehittämisvaiheessa 13.8. Palvelutorilla suunniteltiin yhdessä ideoiden jättäjien, asukkaiden ja kaupungin asiantuntijoiden kanssa 14 hanketta suunnitelmiksi.

Yhdessä kehitetyt ja jatkoon valitut ideat siirtyivät kaikenikäisille lahtelaisille avoimeen äänestysvaiheeseen 28.8. – 9.9.2020. Hankkeita äänestettiin kaupungin verkkosivuilla, lomakkeilla Palvelutorilla ja kirjastoissa sekä pop-up-äänestyksessä Elokolossa ja Takataskussa. Materiaalit oli käännetty myös englanniksi.

3896 lahtelaista äänesti #OmaLahti -osun äänestysvaiheessa joko verkossa tai lomakkeella kahden viikon aikana, joka on 3.3% kaupungin väkiluvusta.

Vuoden 2020 määräraha on 100 000 euroa ja ne jakautuvat neljään yhtä suureen osaan: pohjoiselle, eteläiselle ja itäiselle alueelle sekä koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin. Jaosto päättää hankkeet asukasäänestyksen ja alueellisen määrärahan puitteissa sekä alueellinen jakautuminen huomioiden. Päätökset tehdään äänestysjärjestyksessä. Jos äänestyksessä menestyneen hankkeen budjetti ylittää alueellisen kokonaisbudjetin valitaan seuraavaksi eniten ääniä saanut idea, joka voidaan toteuttaa määrärahojen puitteissa. Äänestyksessä budjetin ylittävän hankkeen vastuuyksikkö voi kuitenkin arvioida, jos menestynyt hanke olisi toteutettavissa pienemmällä määrärahallalla. Kaupunki toteuttaa eniten ääniä saaneet ideat vuoden 2021 loppuun mennessä.

Liitteenä 1 on asukasäänestyksen raportti.

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 38

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote toimeksi:
osallisuus ja hyvinvointipalvelut / Tia Mäkinen
osallisuus ja hyvinvointipalvelut / Sanna Virta
osallisuus ja hyvinvointipalvelut / Päivi Pitkänen
Maankäyttö ja aluehankkeet / Petri Honkanen
Maankäyttö ja aluehankkeet / Anna Karvinen-Jussilainen
Kunnallistekniikka / Jukka Lindfors
Kunnallistekniikka / Anna Huttunen
Kunnallistekniikka / Anu Miettinen
Vihertoimi / Kirsi Kujala
Ympäristöpalvelut / Mika Kemppainen
Liikuntapalvelut / Tommi Lanki
Talouspalvelut / Tiina Mörsky

Ote tiedoksi:
kh, kv
kaupungin johtoryhmä / Janne Mäki
Timo Arasola / timo.arasola (at)lahentori.fi
maankäyttö ja aluehankkeet / Henrik Saari
viestintäpalvelut / Heini Moisio
viestintäpalvelut / Ilona Reiniharju
EmPaci-hanke / lotta-maria.sinervo(at)tuni.fi,
annukka.heinonen(at)lab.fi, kaisa.kurkela(at)tuni.fi
Henkilöstöpalvelut / Mira Keitaanranta
Oshy jory / Pia Haverinen

Liitteenä

1. #OmaLahti -osbu-äänestysvaiheen raportti 2020

#OmaLahti – osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheen raportti

14.9.2020

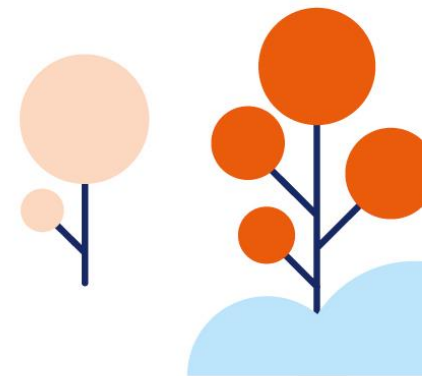
Vuorovaikutussuunnittelija Henrik Saari
Osallisuuskoordinaattori Tia Mäkinen

#OmaLahti

Ideoi. Kehitä. Äänestä.

Tietoa äänestyksestä

- #OmaLahti -osallistuvan budjetoinnin äänestysvaiheeseen 28.8. – 9.9.2020 kaikenikäiset lahtelaiset äänestivät 58 hankeideasta.
- Hankkeita äänestettiin kaupungin verkkosivuilla sekä lomakkeilla Palvelutorilla, kirjastoissa ja pop-up-äänestyksessä Elokolossa ja Takataskussa.
- Yhteensä **3896 lahtelaista äänesti** #OmaLahti -osbun äänestysvaiheessa kahden viikon aikana, joka on 3.3% kaupungin väkiluvusta. Verkossa äänesti 3790 asukasta ja lomakkeilla 106 henkilöä.
- Vuoden 2020 määräraha on 100 000 euroa ja ne jakautuvat neljään yhtä suureen osaan: pohjoiselle, eteläiselle ja itäiselle alueelle sekä koko kaupunkia koskeviin hankkeisiin.

Tietoa äänestyksestä

- Päätökset toteutettavista hankkeista tehdään asukasäänestyksen ja alueellisen määrärahan puitteissa sekä alueellinen jakautuminen huomioiden.
- Kyselyn taustatietoja hyödynnetään toimintamallin kehittämisessä sekä yhteistyökumppani LAB-ammattikorkeakoulun ja Tampereen yliopiston EmPaci EU Baltic Sea Region -hankkeen kansainvälisessä vertailututkimuksessa.

LAHTI

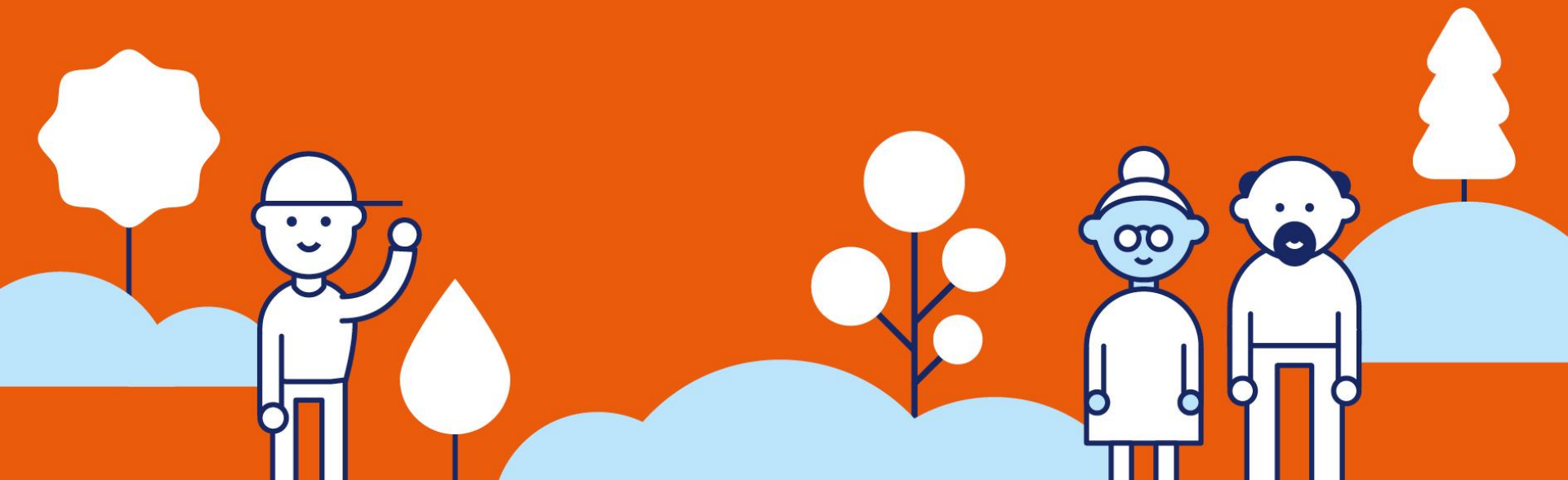
Tampereen yliopisto

LAMK
Länsi-ammattikorkeakoulu
Lahti University of Applied Sciences

Interreg
Baltic Sea Region
EmPaci
EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND

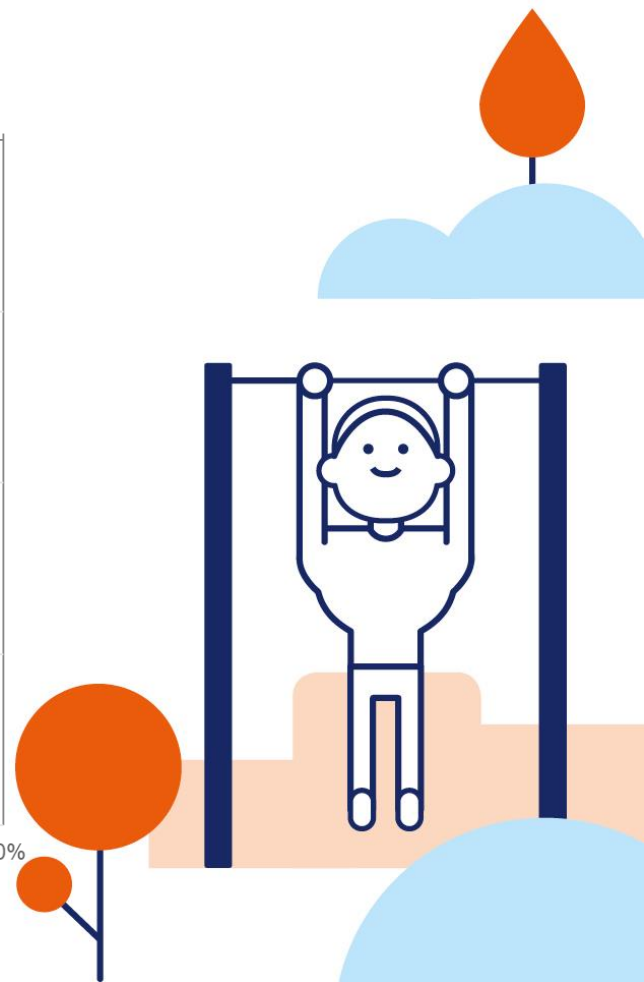
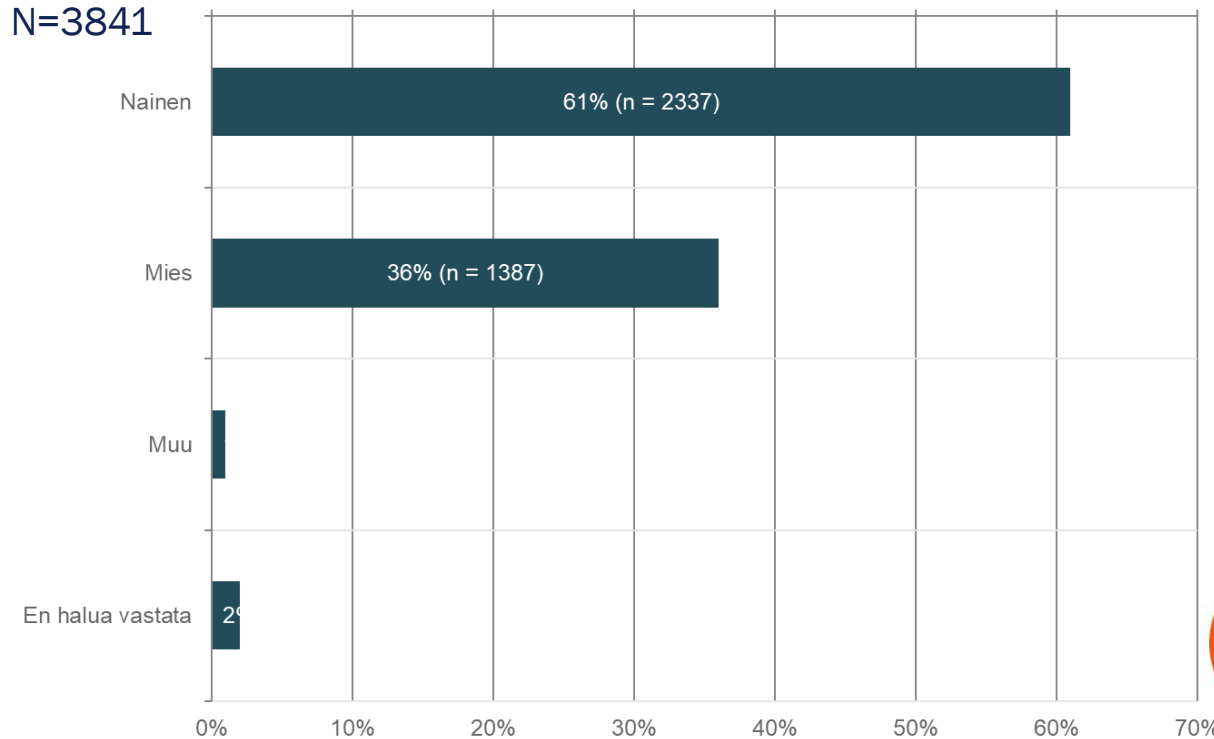

Taustatiedot

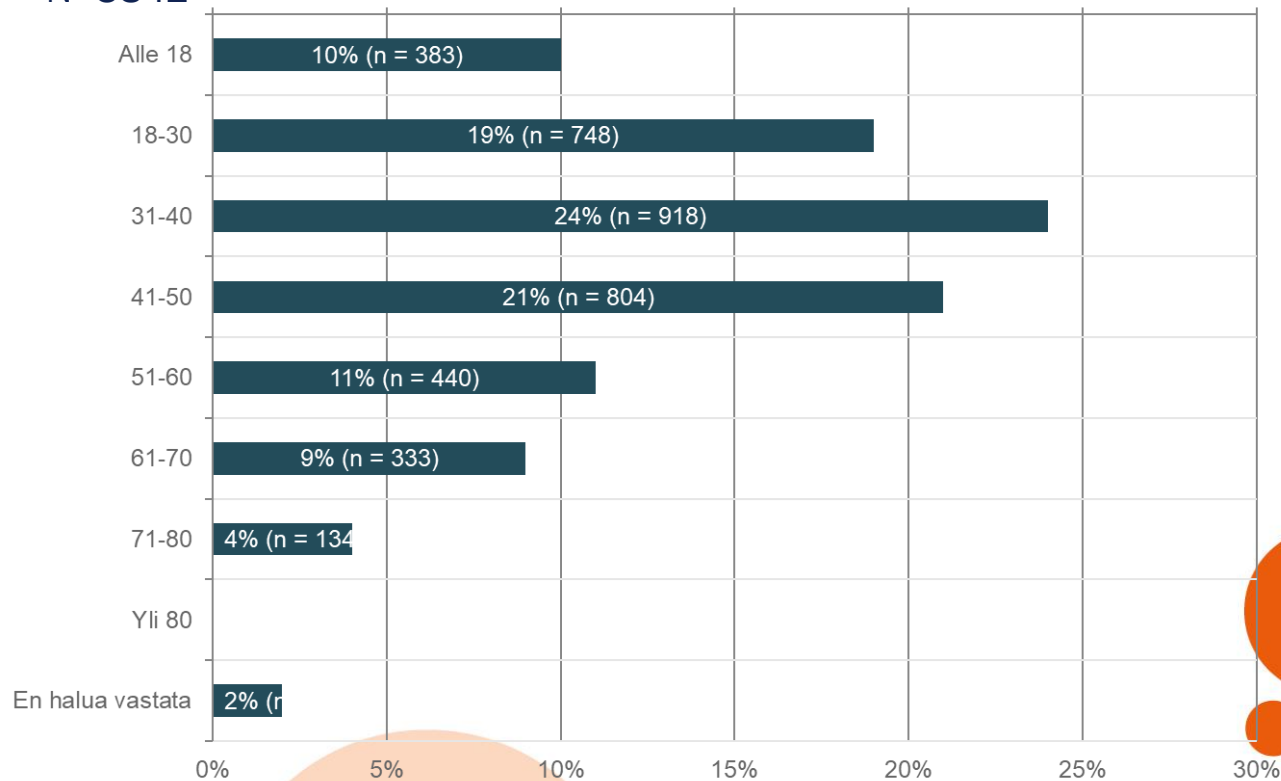
Äänestäjien sukupuoli

N=3841

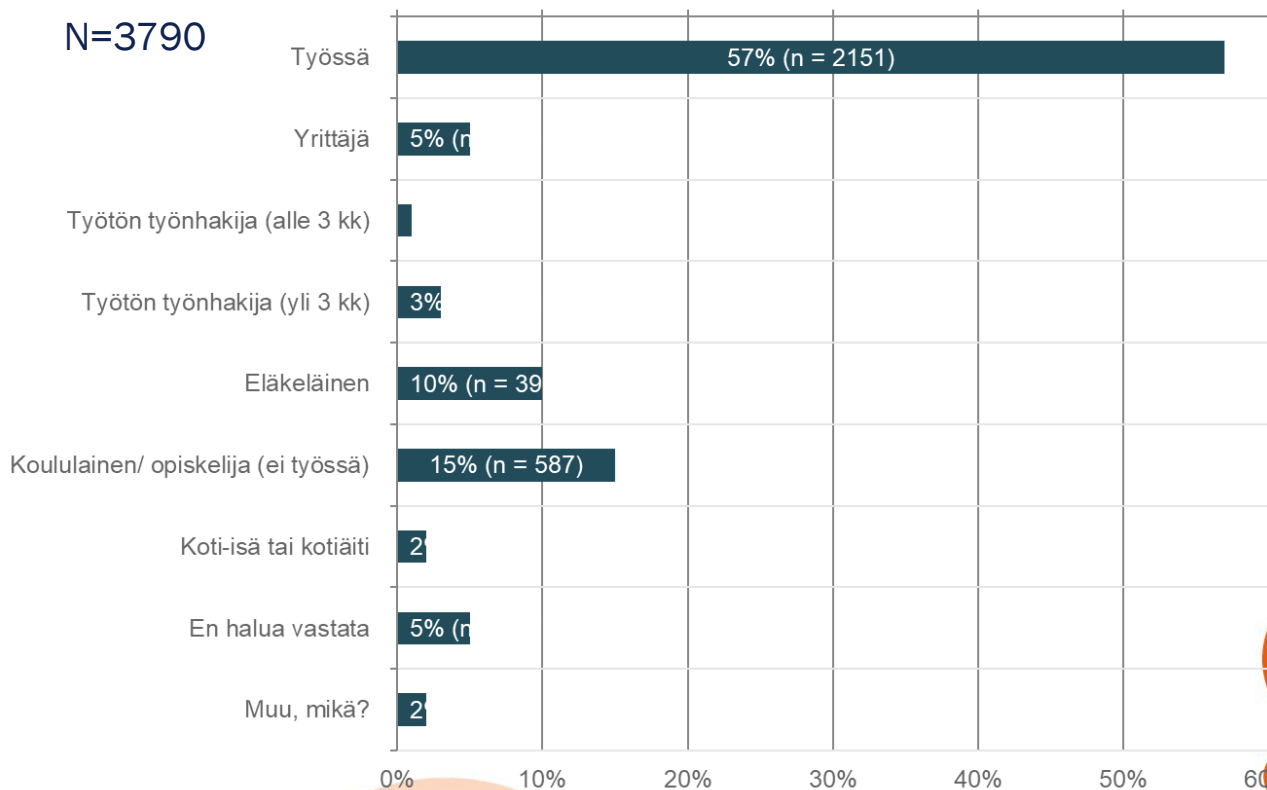
Äänestäjien ikä

N=3841

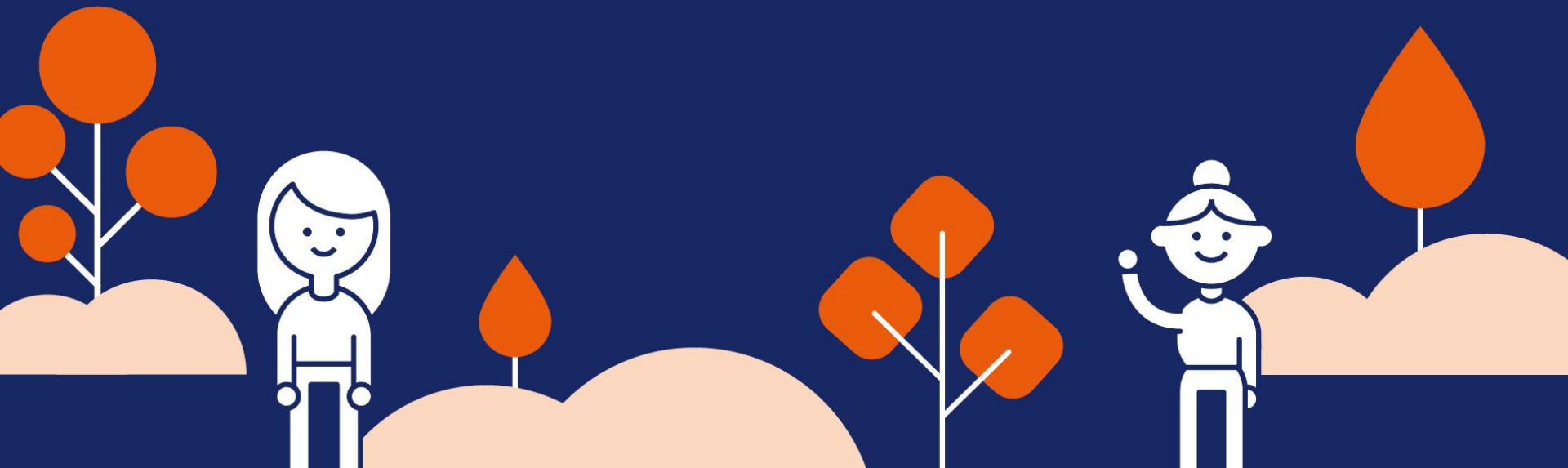

Työtilanne

N=3790

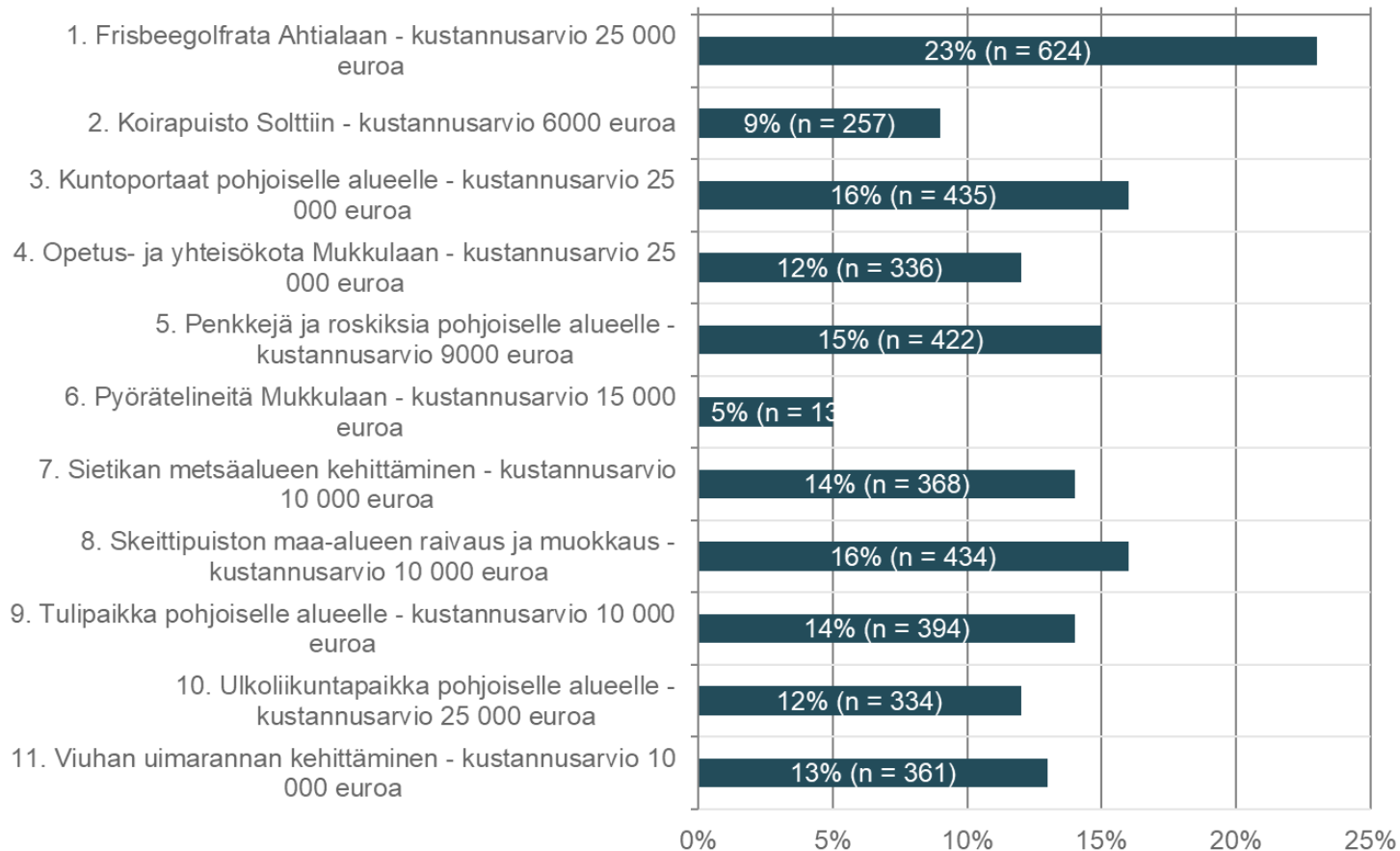

Äänestystulokset alueittain

Pohjoinen alue

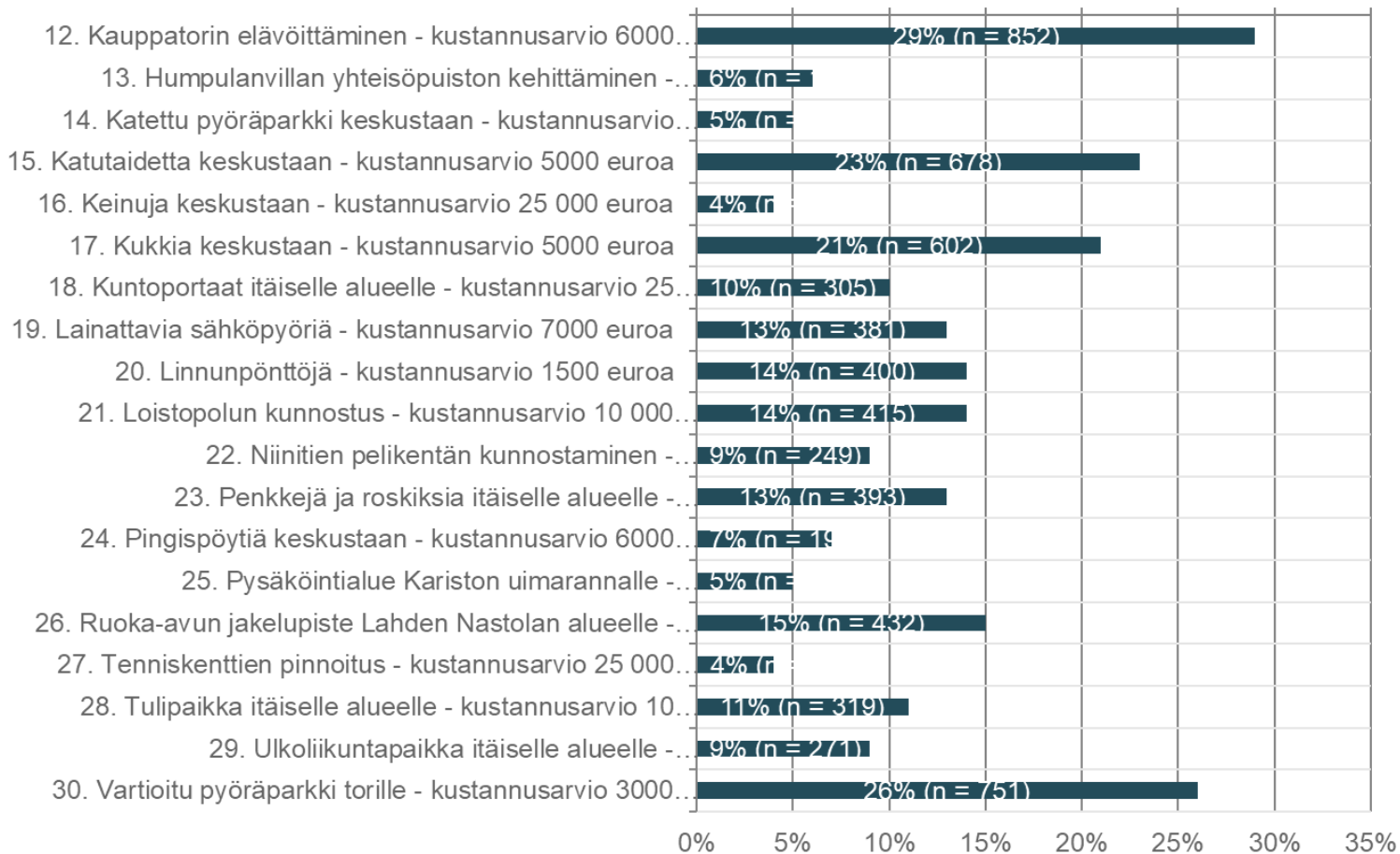
N=2723, valittujen vastausten lukumäärä 4100

	n	Prosentti
1. Frisbeegolfrata Ahtialaan - kustannusarvio 25 000 euroa	624	22,92%
2. Koirapuisto Solttiin - kustannusarvio 6000 euroa	257	9,44%
3. Kuntoportaat pohjoiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	435	15,98%
4. Opetus- ja yhteisökota Mukkulaan - kustannusarvio 25 000 euroa	336	12,34%
5. Penkkejä ja roskiksia pohjoiselle alueelle - kustannusarvio 9000 euroa	422	15,5%
6. Pyörätelineitä Mukkulaan - kustannusarvio 15 000 euroa	135	4,96%
7. Sietikan metsäalueen kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	368	13,51%
8. Skeittipuiston maa-alueen raivaus ja muokkaus - kustannusarvio 10 000 euroa	434	15,94%
9. Tulipaikka pohjoiselle alueelle - kustannusarvio 10 000 euroa	394	14,47%
10. Ulkoliikuntapaikka pohjoiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	334	12,27%
11. Viuhan uimarannan kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	361	13,26%

Itäinen alue

N=2919, valittujen vastausten lukumäärä 6900

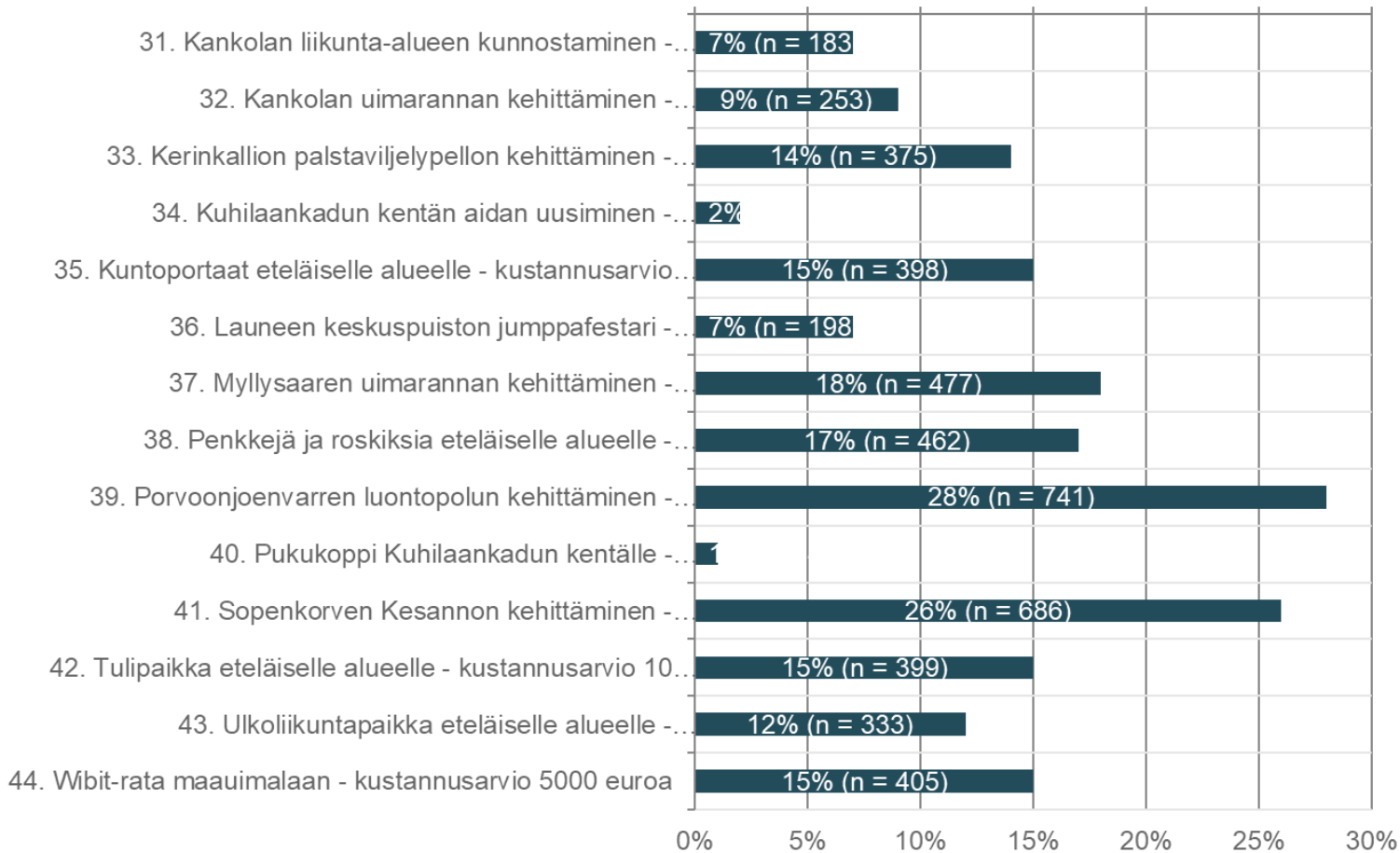

12. Kauppatorin elävöittäminen - kustannusarvio 6000 euroa	852	29,19%
13. Humpulanvillan yhteisöpuiston kehittäminen - kustannusarvio 5000 euroa	164	5,62%
14. Katettu pyöräparkki keskustaan - kustannusarvio 25 000 euroa	136	4,66%
15. Katutaidetta keskustaan - kustannusarvio 5000 euroa	678	23,23%
16. Keinuja keskustaan - kustannusarvio 25 000 euroa	105	3,6%
17. Kukkia keskustaan - kustannusarvio 5000 euroa	602	20,62%
18. Kuntoportaat itäiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	305	10,45%
19. Lainattavia sähköpyöriä - kustannusarvio 7000 euroa	381	13,05%
20. Linnunpönttöjä - kustannusarvio 1500 euroa	400	13,7%
21. Loistopolun kunnostus - kustannusarvio 10 000 euroa	415	14,22%
22. Niinitien pelikentän kunnostaminen - kustannusarvio 10 000 euroa	249	8,53%
23. Penkkejä ja roskiksisia itäiselle alueelle - kustannusarvio 9000 euroa	393	13,46%
24. Pingispöytiä keskustaan - kustannusarvio 6000 euroa	190	6,51%

	n	Prosentti
25. Pysäköintialue Kariston uimarannalle - kustannusarvio 25 000 euroa	145	4,97%
26. Ruoka-avun jakelupiste Lahden Nastolan alueelle - kustannusarvio 15 000 euroa	432	14,8%
27. Tenniskenttien pinnoitus - kustannusarvio 25 000 euroa	112	3,84%
28. Tulipaikka itäiselle alueelle - kustannusarvio 10 000 euroa	319	10,93%
29. Ulkoliikuntapaikka itäiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	271	9,28%
30. Vartioitu pyöräparkki torille - kustannusarvio 3000 euroa	751	25,73%

Eteläinen alue

N=2679, valittujen vastausten lukumäärä 5008

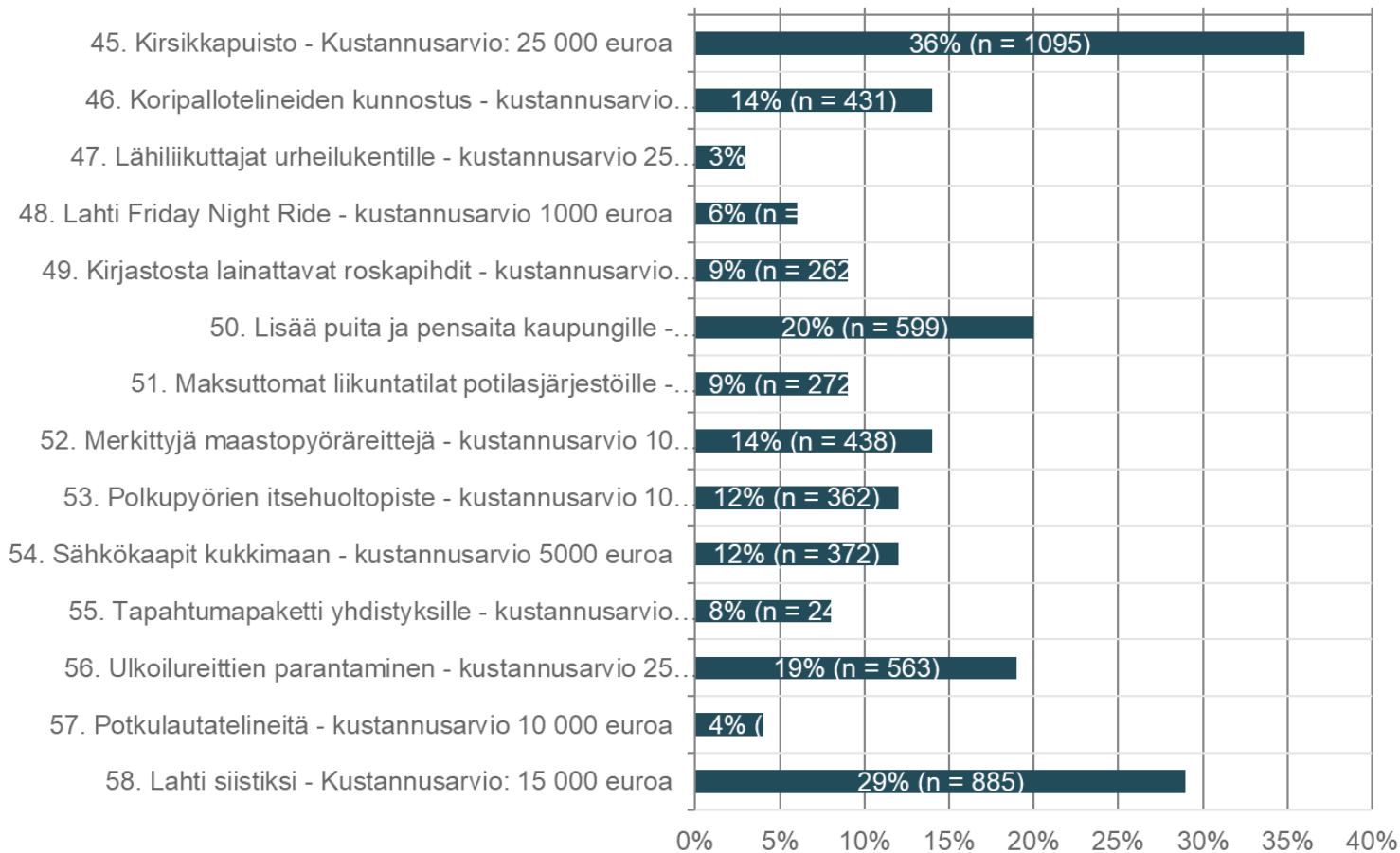

31. Kankolan liikunta-alueen kunnostaminen - kustannusarvio 25 000 euroa	183	6,83%
32. Kankolan uimarannan kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	253	9,44%
33. Kerinkallion palstaviljelypellon kehittäminen - kustannusarvio 5000 euroa	375	14%
34. Kuhilaankadun kentän aidan uusiminen - kustannusarvio 10 000 euroa	58	2,16%
35. Kuntoportaat eteläiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	398	14,86%
36. Launeen keskuspuiston jumppafestari - kustannusarvio 6000 euroa	198	7,39%
37. Myllysaaren uimarannan kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	477	17,81%
38. Penkkejä ja roskiksia eteläiselle alueelle - kustannusarvio 9000 euroa	462	17,25%
39. Porvoonjoenvarren luontopolun kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	741	27,66%
40. Pukukoppi Kuhilaankadun kentälle - kustannusarvio 20 000 euroa	40	1,49%
41. Sopenkorven Kesannon kehittäminen - kustannusarvio 10 000 euroa	686	25,61%
42. Tulipaikka eteläiselle alueelle - kustannusarvio 10 000 euroa	399	14,89%
43. Ulkoliikuntapaikka eteläiselle alueelle - kustannusarvio 25 000 euroa	333	12,43%

	n	Prosentti
44. Wibit-rata maauimalaan - kustannusarvio 5000 euroa	405	15,12%

Koko kaupunki

N=3038, valittujen vastausten lukumäärä 5948

45. Kirsikkapuisto - Kustannusarvio: 25 000 euroa	1095	36,04%
46. Koripallotelineiden kunnostus - kustannusarvio 2000 euroa	431	14,19%
47. Lähiliikuttajat urheilukentille - kustannusarvio 25 000 euroa	100	3,29%
48. Lahti Friday Night Ride - kustannusarvio 1000 euroa	191	6,29%
49. Kirjastosta lainattavat roskapihdit - kustannusarvio 1000 euroa	262	8,62%
50. Lisää puita ja pensaita kaupungille - kustannusarvio 5000 euroa	599	19,72%
51. Maksuttomat liikuntatilat potilasjärjestöille - kustannusarvio 10 000 - 20 000 euroa	272	8,95%
52. Merkittjä maastopyöräreitettä - kustannusarvio 10 000 euroa	438	14,42%
53. Polkupyörien itsehuoltopiste - kustannusarvio 10 000 euroa	362	11,92%
54. Sähkökaapit kukkimaan - kustannusarvio 5000 euroa	372	12,24%
55. Tapahtumapaketti yhdistyksille - kustannusarvio 3000 euroa	247	8,13%
56. Ulkoilureittien parantaminen - kustannusarvio 25 000 euroa	563	18,53%
57. Potkulautatelineitä - kustannusarvio 10 000 euroa	131	4,31%

	n	Prosentti
58. Lahti siistiksi - Kustannusarvio: 15 000 euroa	885	29,13%

Lisätiedot

[Lahti.fi/osbu](https://www.lahti.fi/osbu)

koordinaattori Tia Mäkinen

p. 044 769 8695

koordinaattori Sanna Virta

p. 044 482 6390,

etunimi.sukunimi@lahti.fi

EmPaci – Empowering Participatory
Budgeting in the Baltic Sea Region –hanke

www.empaci.eu

fb: [@osbuempaci](https://www.facebook.com/osbuempaci)

lab.fi/en/project/empowering-participatory-budgeting-baltic-sea-region-empaci

#OmaLahti

Ideoi. Kehitä. Äänestä.

1 (1)

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 39

Tiedoksi merkittävät asiat

D/9/07.01.03.00.02/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja Valmistelusihteeri Tuula Seljas, puh. 050 3836 501

Päätös Tiedoksi merkittäviä asioita ei ollut.

Päätösehdotus Hyvinvointijohtaja Mikko Komulainen

Jaosto merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa Jaostolle tuodaan tiedoksi seuraavat asiat:

Asiakirjat ovat nähtävillä luottamushenkilöiden extrassa.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet -

Liitteenä -

Lahden kaupunki
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Päätöspäivämäärä
23.09.2020 § 40

Muut asiat

D/13/00.02.03.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja -

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus Puheenjohtaja
Jaosto merkitsee asiat tiedoksi.

Perusteluosa Hyvinvointijohtajan ajankohtaiset asiat

Muutoksenhaku -

Toimenpiteet

Liitteenä -

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Liitetään pöytäkirjaan

Lahden kaupunki
Toimielin:
Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto

Kunnallisasiat
Kokouspäivämäärä:
23.09.2020

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 39, 40
	Hallintolainkäyttölaki 5 § 1 mom. /muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet Pöytäkirjan §:n osalta muutoksenhakuoikeus on siten rajoitettu, että kunnallisen virkaehtosopimuslain 26 §:n mukaan viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen tai saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintovalitusasiana käsiteltäväksi siltä osin kuin päätös koskee viranhaltijan palvelussuhteen ehtoja, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika	Kuntalain 89 §:n 1 mom. mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla, mikäli niistä voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
	Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja sen yhteystiedot: Toimielin: Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto Postiosoite: PL 202, 15101 Lahti Käyntiosoite: Lahden Palvelutori, Lahti-Piste, Kauppakeskus Trio, 2. krs, Aleksanterinkatu 18 Puh.: (03) 814 11 Faksi: (03) 814 2244 Sähköpostiosoite: kirjaamo@lahti.fi Aukioloaika: klo 9-18 Pykälät: 38 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituksen teko on oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Oikaisuvaatimusaika taloudellisin ja tuotannollisin perustein tehdystä irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kulua vasta irtisanomisajan päättymisestä.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen sekä sen tekijä ja yhteystiedot.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valin	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen
-------------------------------------	---

tusaika	hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.	
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät:</p>	Valitusaika: 30 päivää
	<p>Valitusviranomaisen ja sen yhteystiedot:</p> <p>Hämeenlinnan hallinto-oikeus www.oikeus.fi/hao/hameenlinna Raatihuoneenkatu 1 13100 Hämeenlinna 029 56 42200 Telekopio 029 56 42269 hameenlinna.hao(at)oikeus.fi <i>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa</i> https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Hallintovalitus, pykälät:</p>	Valitusaika: 30 päivää
	Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnallisvalituksen tekoon oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.	
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä - perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä</p> <ul style="list-style-type: none"> - päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. <p>Asiamiehen on tarvittaessa esitettävä valtakirja (HLL 21 §).</p>	
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</p> <p>Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p>	
Tuomiois-	Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n mukaan peritään hallinto-oikeudessa ja markkinaoi-	

tuinmaksut	keudessa oikeudenkäyntimaksuja ja hakemusmaksuja korvauksena asian käsittelystä ja suorite- tuista toimenpiteistä tuomioistuimissa 4 ja 5 §:n poikkeuksia lukuun ottamatta. Valituksen käsitte- lyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta.
Lisätiedot	Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen. Hankinta-asioita (pykälät) koskeva oikaisuohje ja valitusosoitus on pöytäkirjan erillisenä liitteenä.